

OPEN SEMINAR

Kvantitativno istraživanje o potrošačima hrane u zemljama zapadnog Balkana

- WP9 -

Glavni cilj kvantitativnog istraživanja WP9 u projektu Focus Balkans je **analiza pokretača i determinanti ponašanja vezanog za potrošnju hrane u ciljnim segmentima (voće, hrana sa zdravstvenim izjavama, organska hrana i tradicionalna hrana) u zemljama zapadnog Balkana**

Kvantifikacija pitanja identifikovanih u četiri kvalitativna istraživanja o potrošačima: **WP 5, 6, 7, 8**

Kvantifikacija (**korišćenjem iste metodologije**) različitih aspekata ponašanja vezanih za hranu, motivi, vrednosti i znanja koje potrošači pripisuju prehrambenim proizvodima u svih **6 zemalja zapadnog Balkana**

Kvantitativno istraživanje u projektu Focus Balkans – metodologija

Metod prikupljanja podataka: ad hoc *licem u lice* anketa, obavljena u kući ispitanika

Ciljna populacija: građani u zemljama zapadnog Balkana stari 18+

Dužina upitnika: oko 25 minuta

Veličina uzorka: **ukupno 3085, oko 500 po zemlji**

Uzorački okvir: na osnovu podataka iz Popisa stanovništva, podataka iz vitalne statistike i podataka o migracijama

Tip uzorka: nacionalno reprezentativni, troetafni stratifikovani uzorak

Cilj kvantitativnog istraživanja nije testiranje specifične teorije, već dobijanje preciznih **podataka o stavovima i potrošnji ciljnih proizvoda u zemljama zapadnog Balkana**.

Teško je **za 4 kategorije proizvoda** (voće, organski proizvodi, tradicionalni proizvodi i proizvodi sa zdravstvenim izjavama) **naći jedan model** koji je prikladan za objašnjenje potrošnje svih proizvoda.

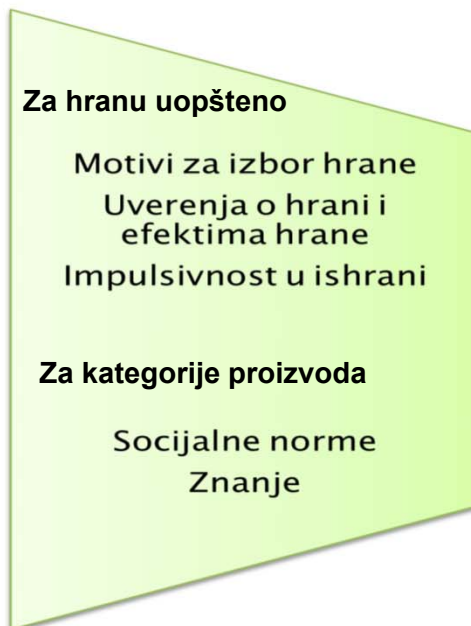
Različiti modeli su korisni za različite prognoze:

- **Teorija planiranog ponašanja** (Ajzen & Fishbein, 1980) – jak u predviđanju racionalnog ponašanja potrošača kome je prethodio kognitivni proces, uz visoku ličnu angažovanost
- Različiti dvojni modeli: **MODE model** (Fazio, 1990; Fazio & Towles- Schwen, 1999) & **Purchase cube model** (Baumgartner, 2002) & **Dual-process model** (Kahneman, 2003) jaki u predviđanju automatskih, spontanih ponašanja potrošača, uz nisku ličnu angažovanost
- **Situacione teorije** koje razrađuju važnost situacije i konteksta konzumacije i kupovine (Meiselman, 2007; Bem, 1970)

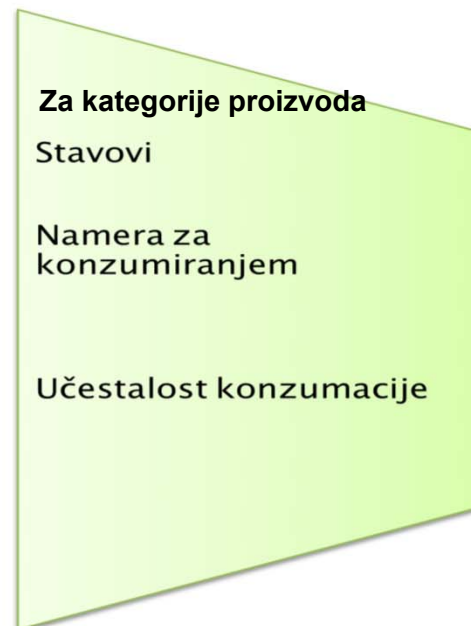
NEZAVISNE PROMENLJIVE

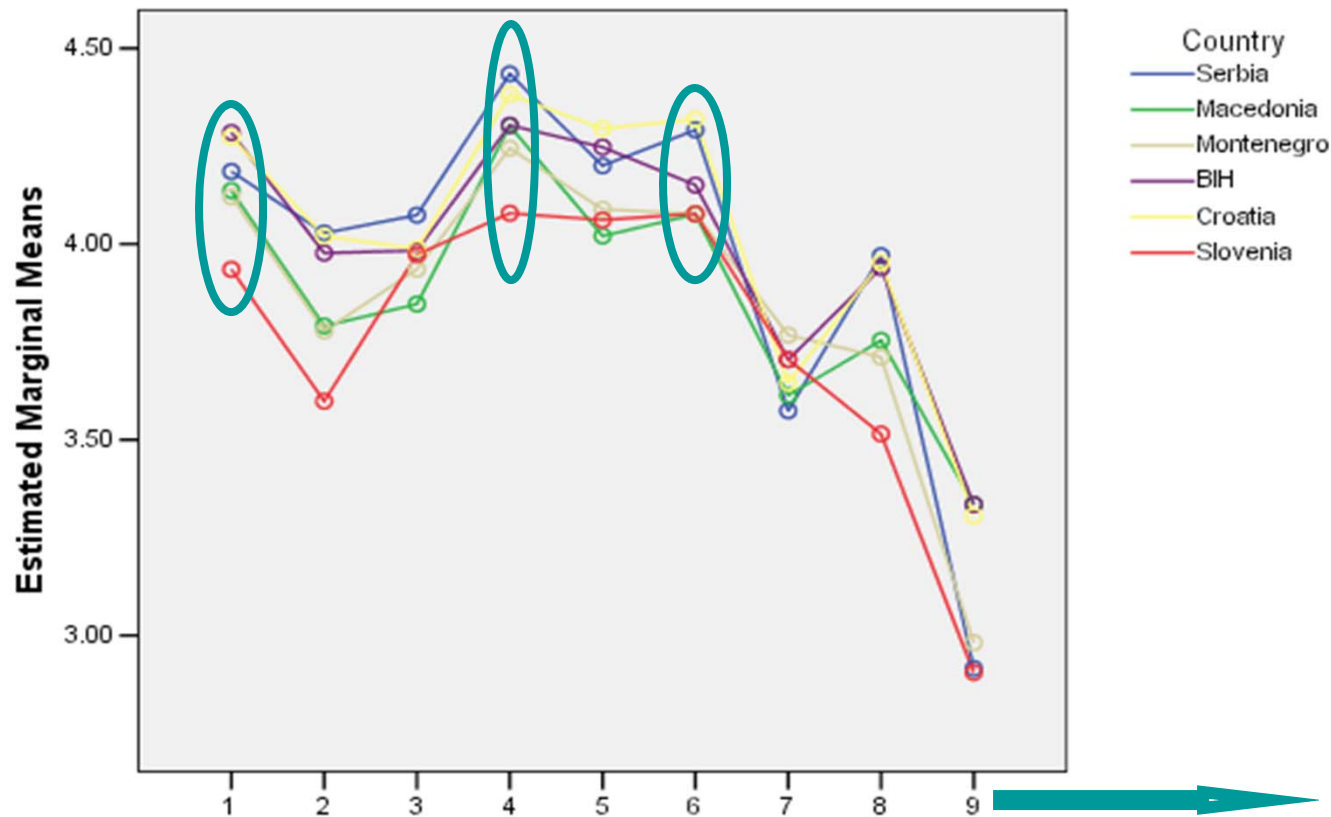
POSREDUJUĆE PROMENLJIVE

ZAVISNE PROMENLJIVE

Estimated Marginal Means of MEASURE_1

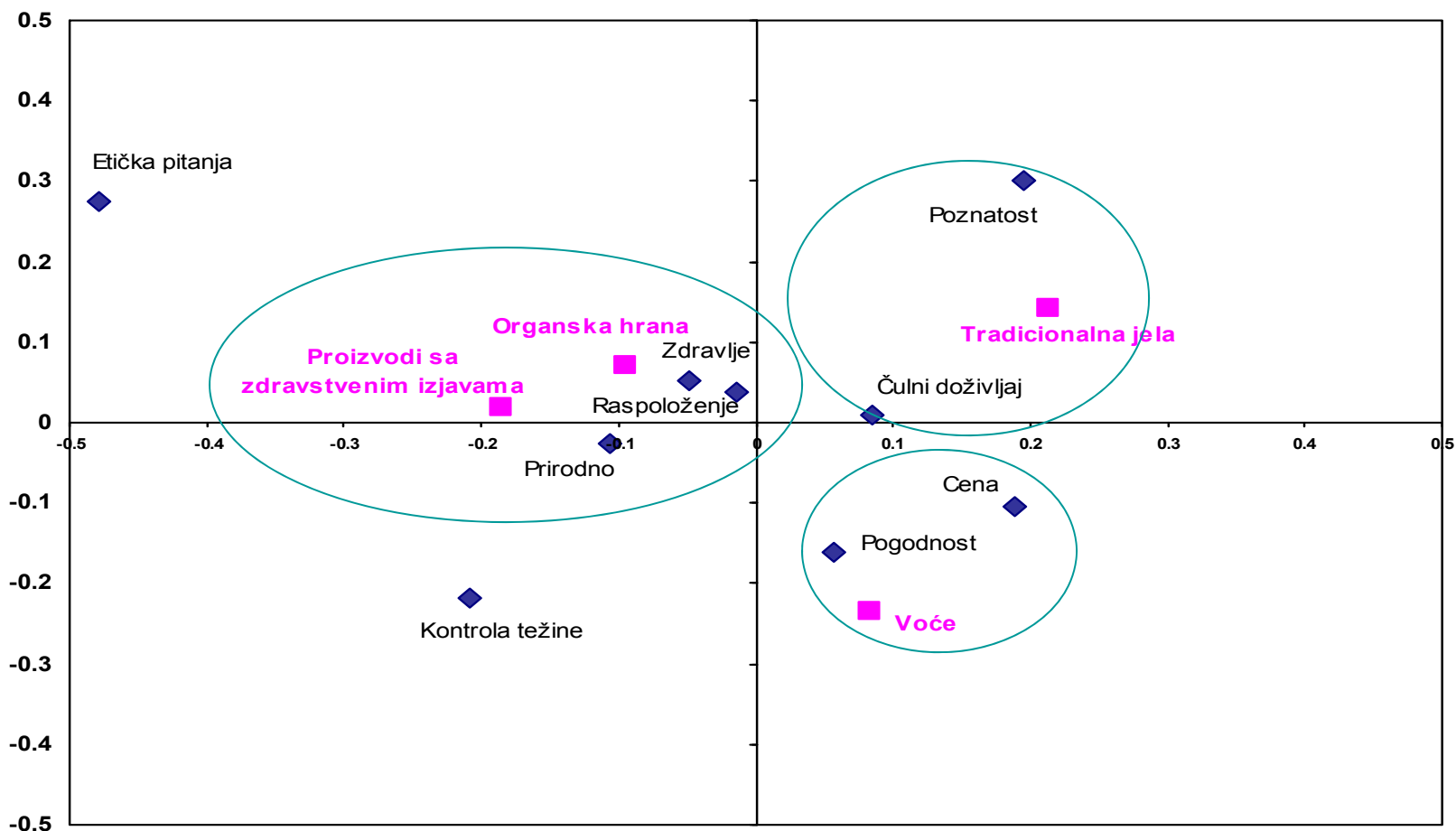
Motivi za izbor hrane

- 1) **Zdravlje**
- 2) Raspoloženje
- 3) Pogodnost
- 4) **Čulni doživljaj**
- 5) Sadržaj prirodnih supstanci
- 6) **Cena**
- 7) Kontrola težine
- 8) Poznatost
- 9) Etička pitanja

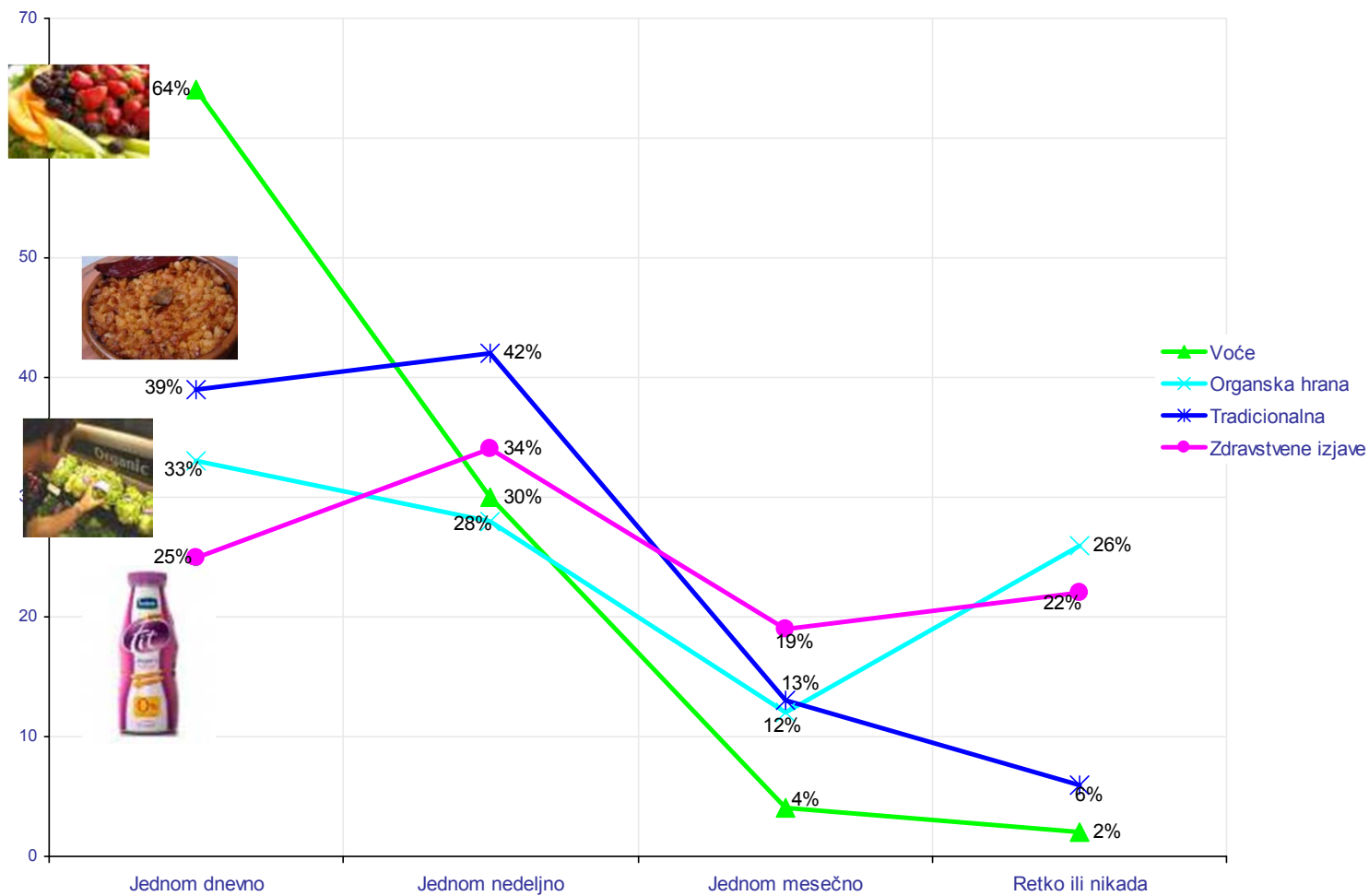
© 2009 Ipsos

4 KATEGORIJE PROIZVODA

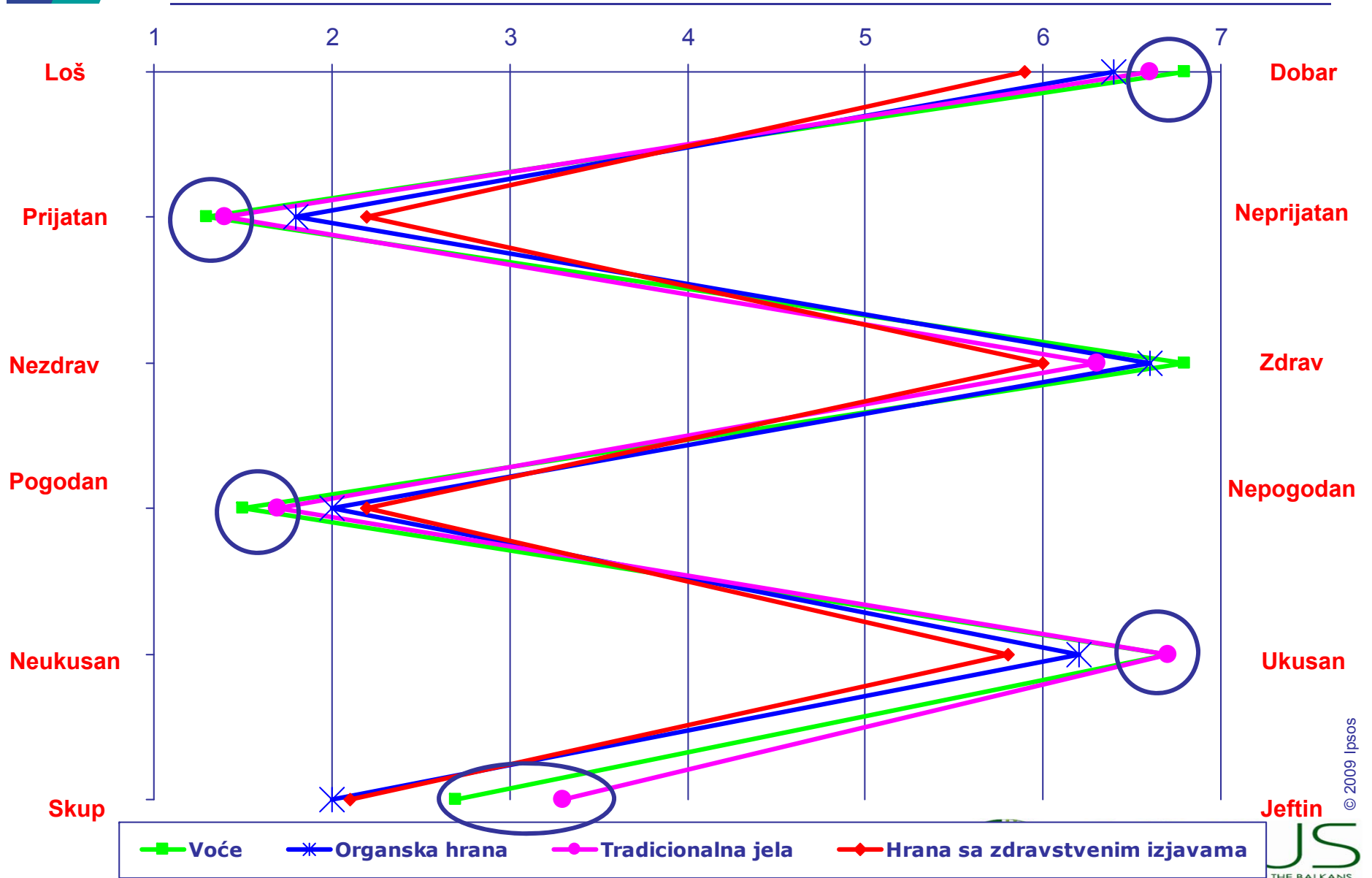
Konzumacija ciljnih proizvoda i motivi za izbor hrane

POTROŠNJA 4 KATEGORIJE PROIZVODA

Po vašem mišljenju (četiri proizvoda) + -

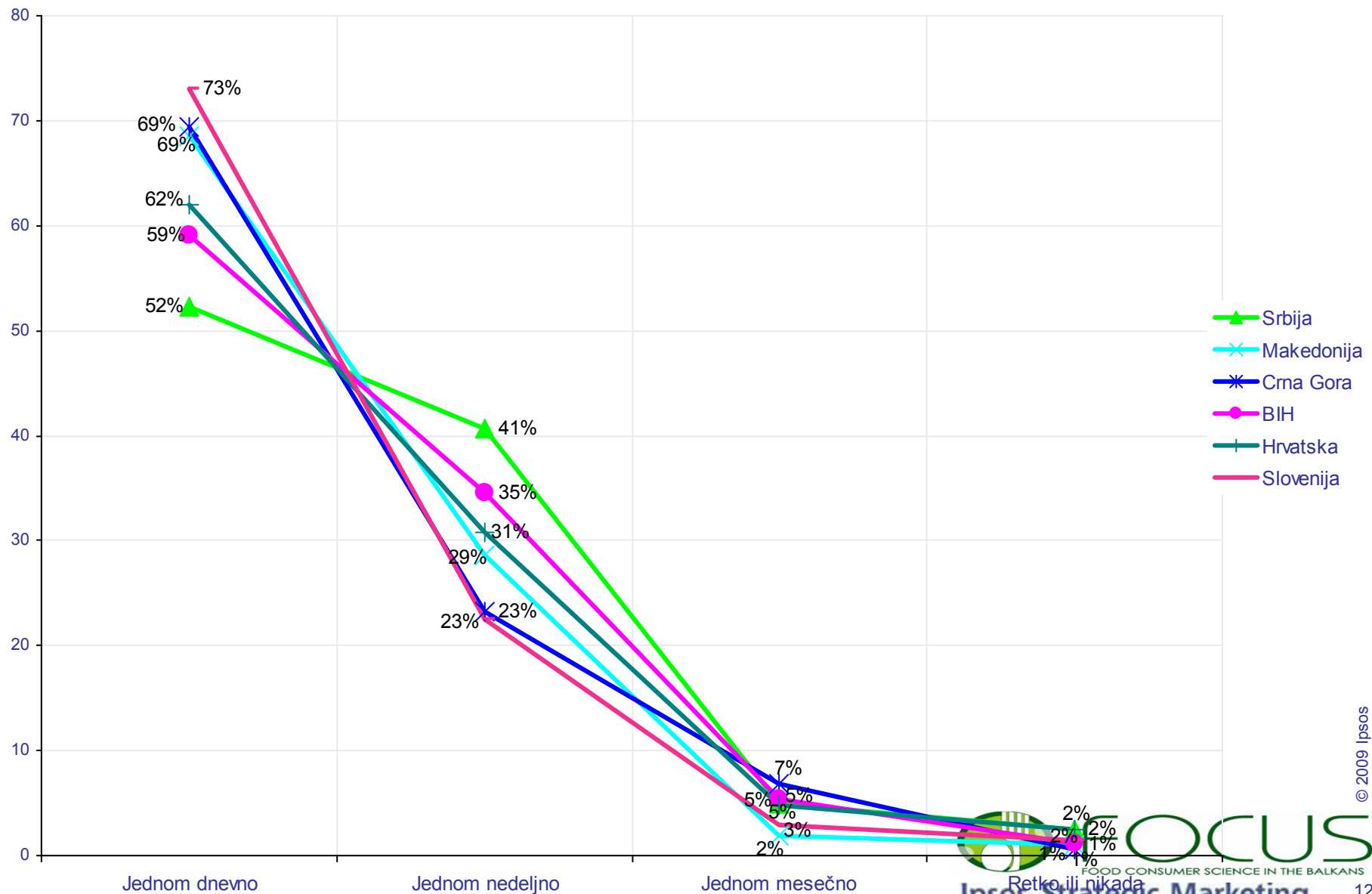

VOĆE

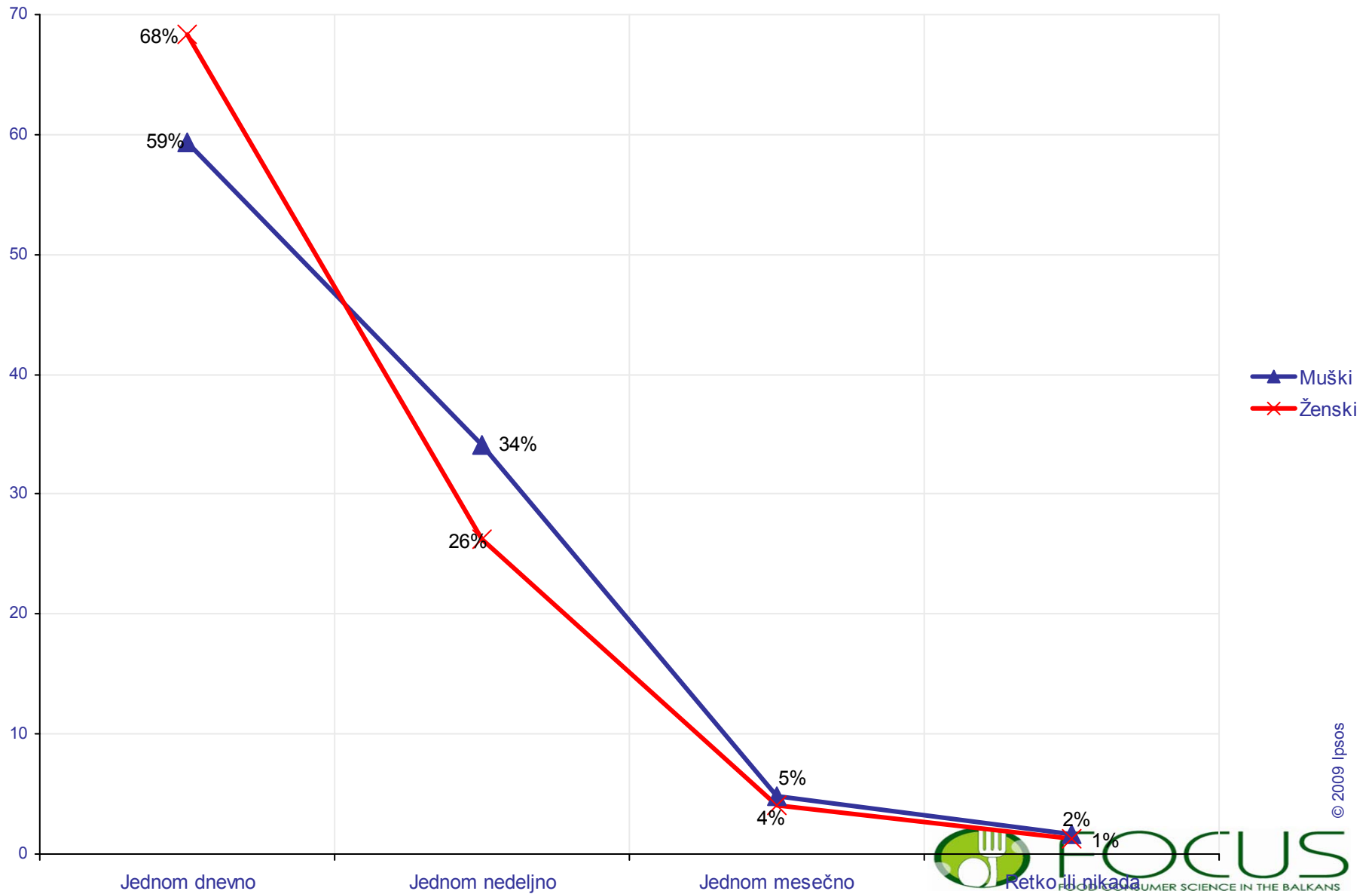
Porcija voća sadrži oko 80-100 grama voća, a to je, na primer, jedna jabuka, dve kašike voćne salate ili 1 čaša sveže ceđenog voćnog soka.

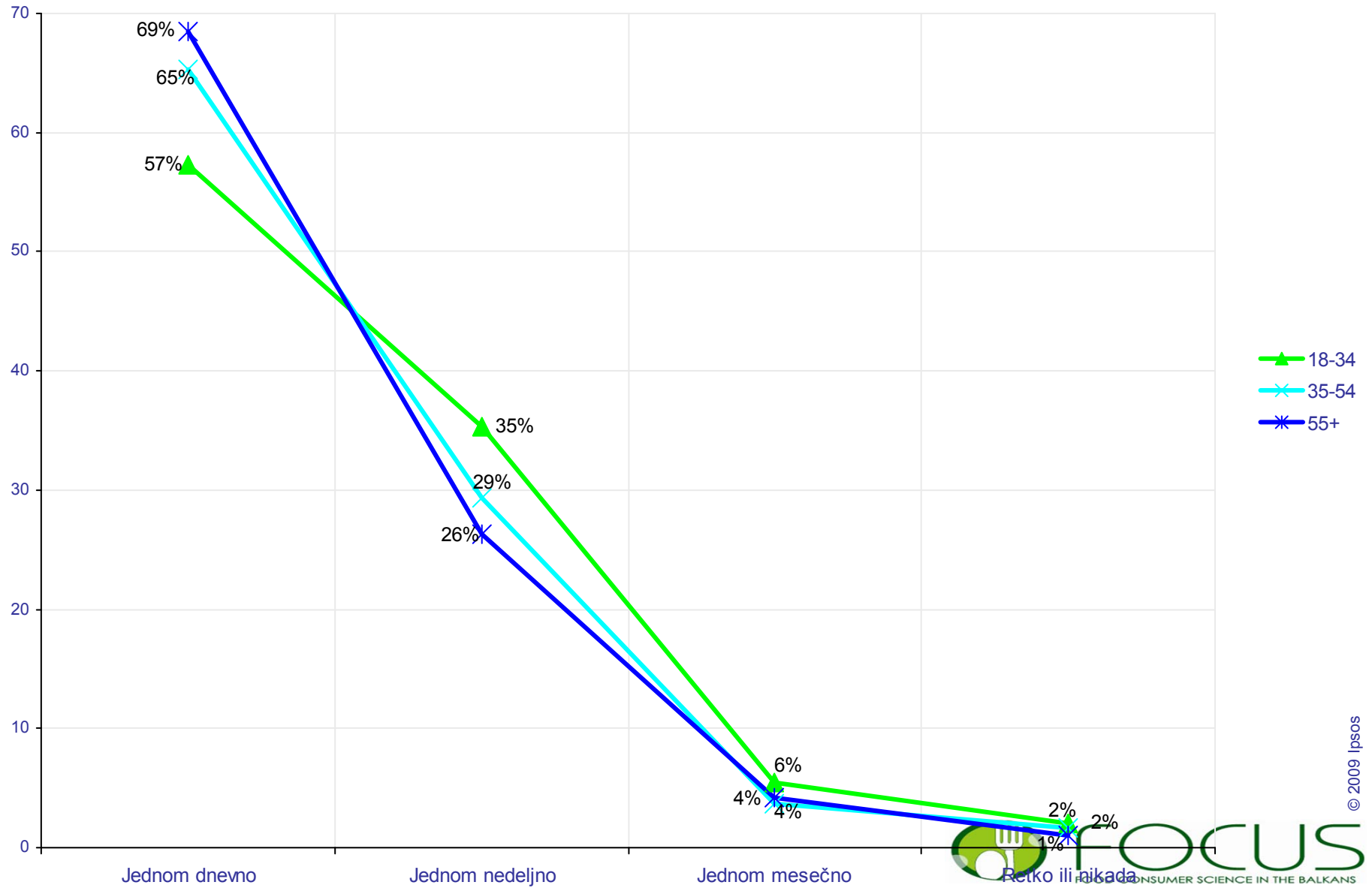
Koliko često konzumirate voće? – Zemlja

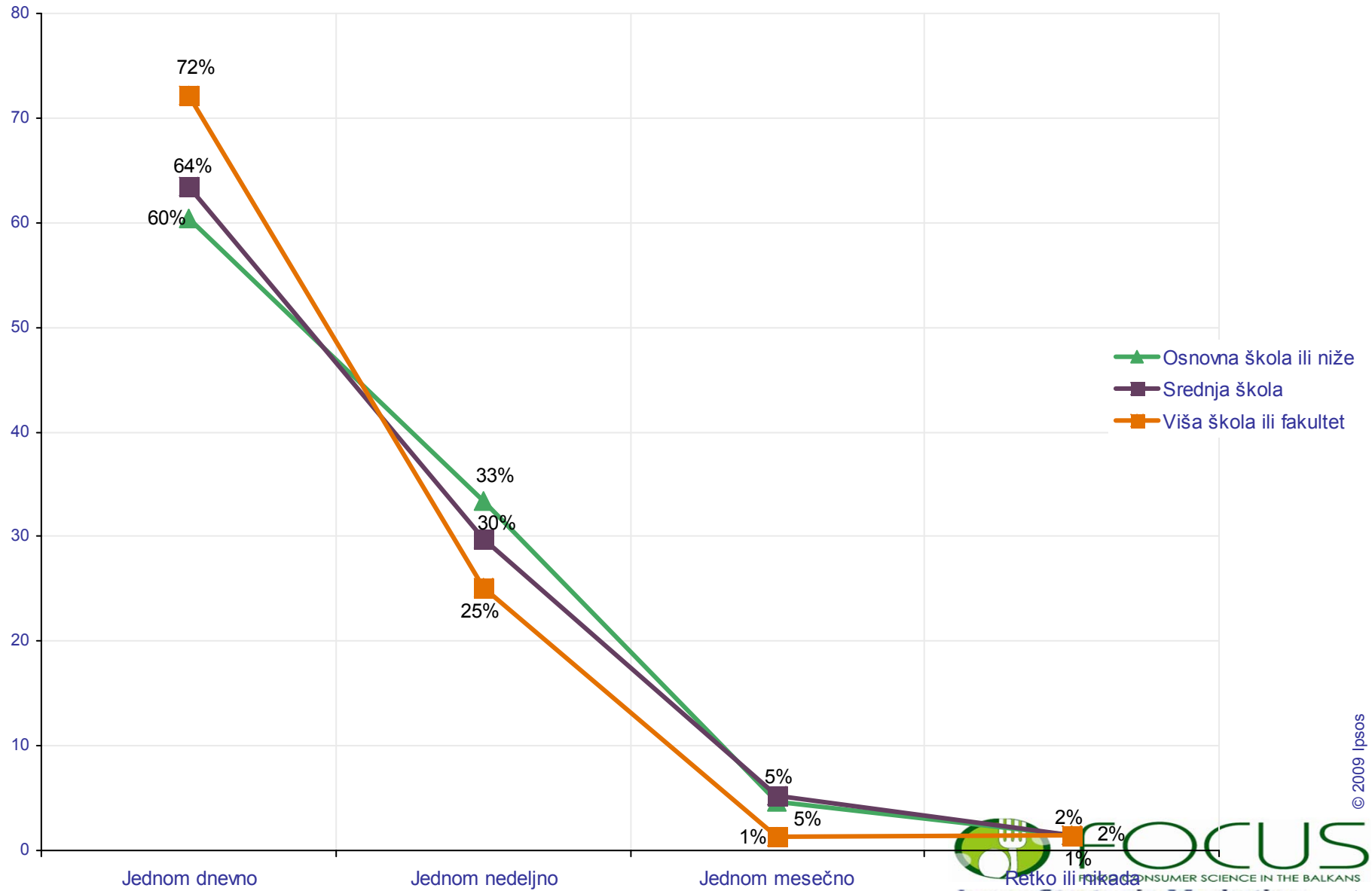
Koliko često konzumirate voće? - Pol

Koliko često konzumirate voće? - Starost

Koliko često konzumirate voće? - Obrazovanje

TVRDNJE O VOĆU	TACNO
Jabuka srednje veličine sadrži više kalorija nego banana srednje veličine	40%
Jesti voće je dobro za zdravlje jedino kada se svakodnevno jede i povrće	50%
Dodavanje još jednog komada voća ishrani dovešće do gubitka težini	44%
Generalno se preporučuje da se jede bar 2 porcije voća dnevno	86%
Generalno se preporučuje da se jede više od 5 porcije voća dnevno	29%

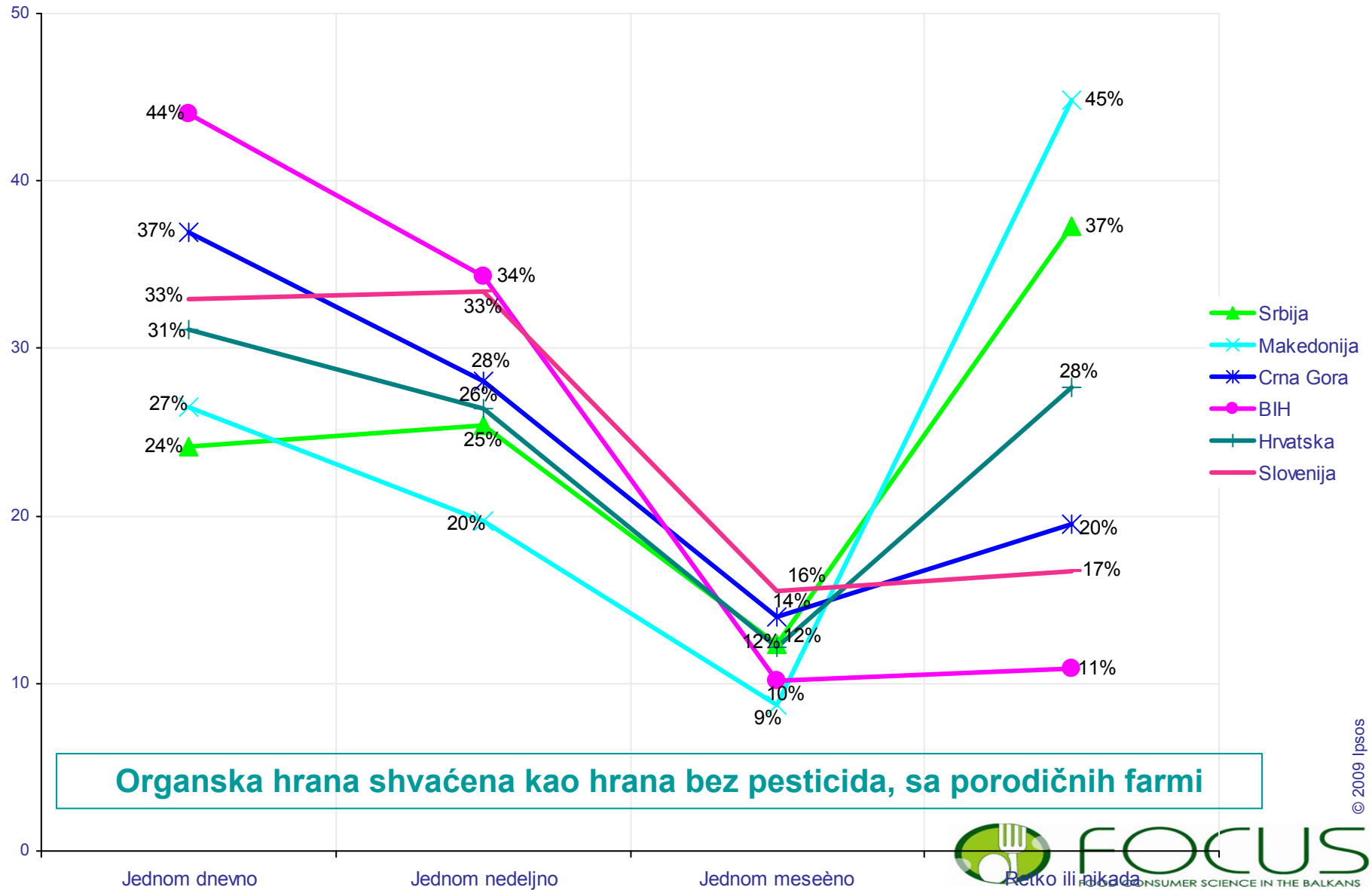

ORGANSKA HRANA

Organska hrana se proizvodi bez dodavanja pesticida, đubriva, genetski modifikovanih organizama i bilo kojih drugih hemikalija. Primeri organske hrane su: organski hleb, med, organsko voće i povrće. Organska hrana ima etiketu organske hrane, kao i sertifikat iz zvanične relevantne ustanove.

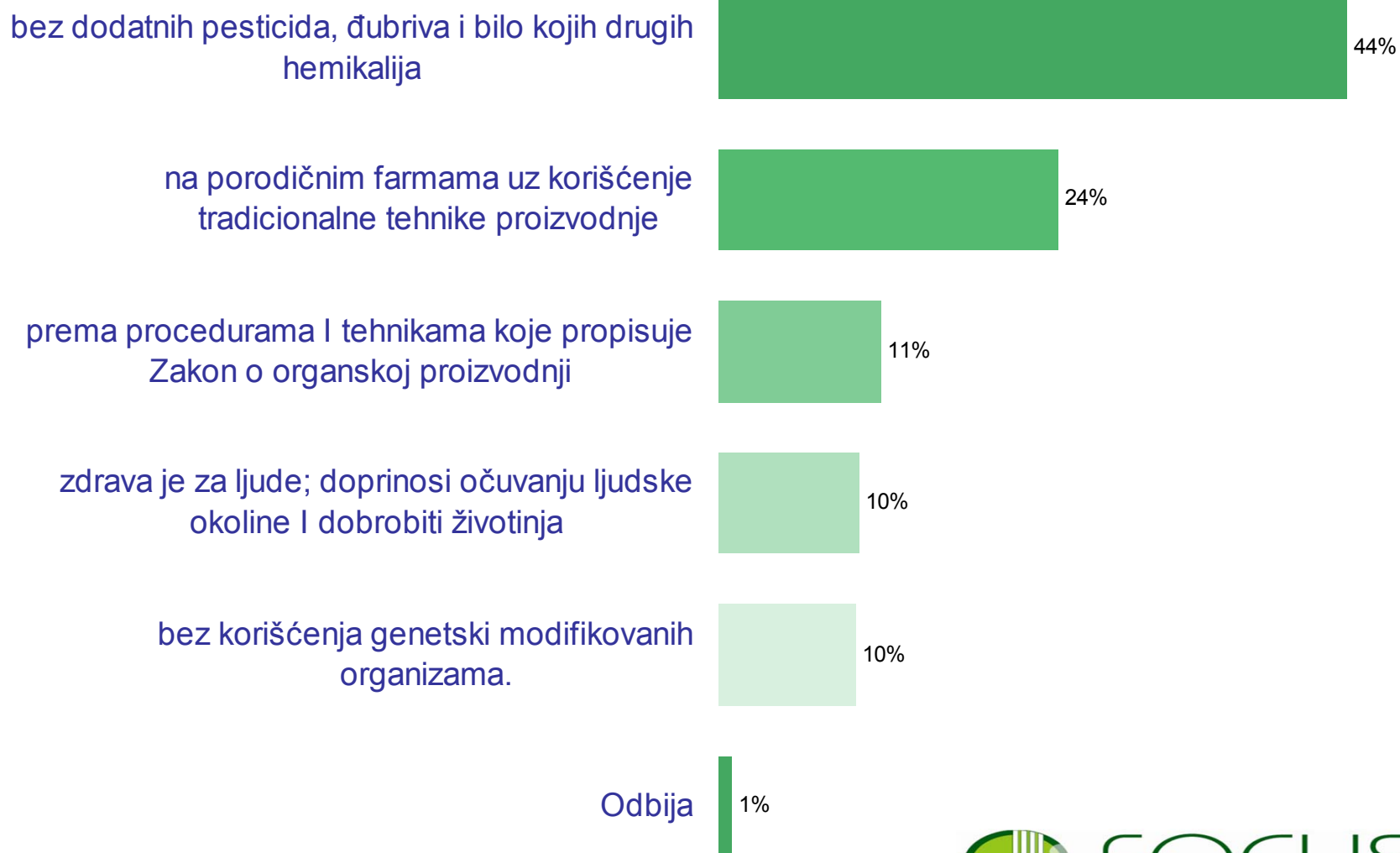
Koliko često konzumirate organsku hranu? - Zemlja

Organska hrana shvaćena kao hrana bez pesticida, sa porodičnih farmi

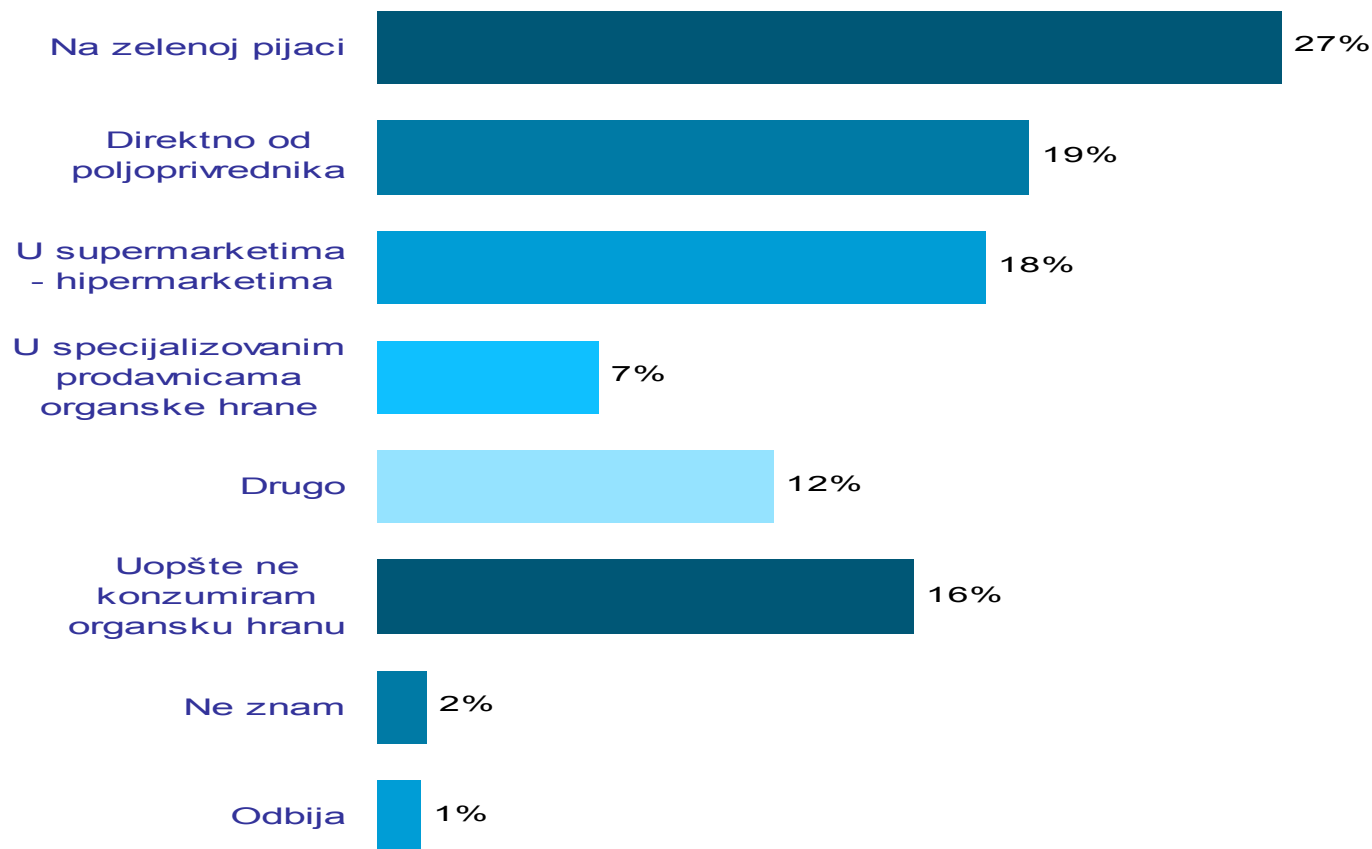
Kako biste vi lično definisali termin “organska hrana”? Organska hrana se proizvodi....

Baza: Ukupna ciljna populacija

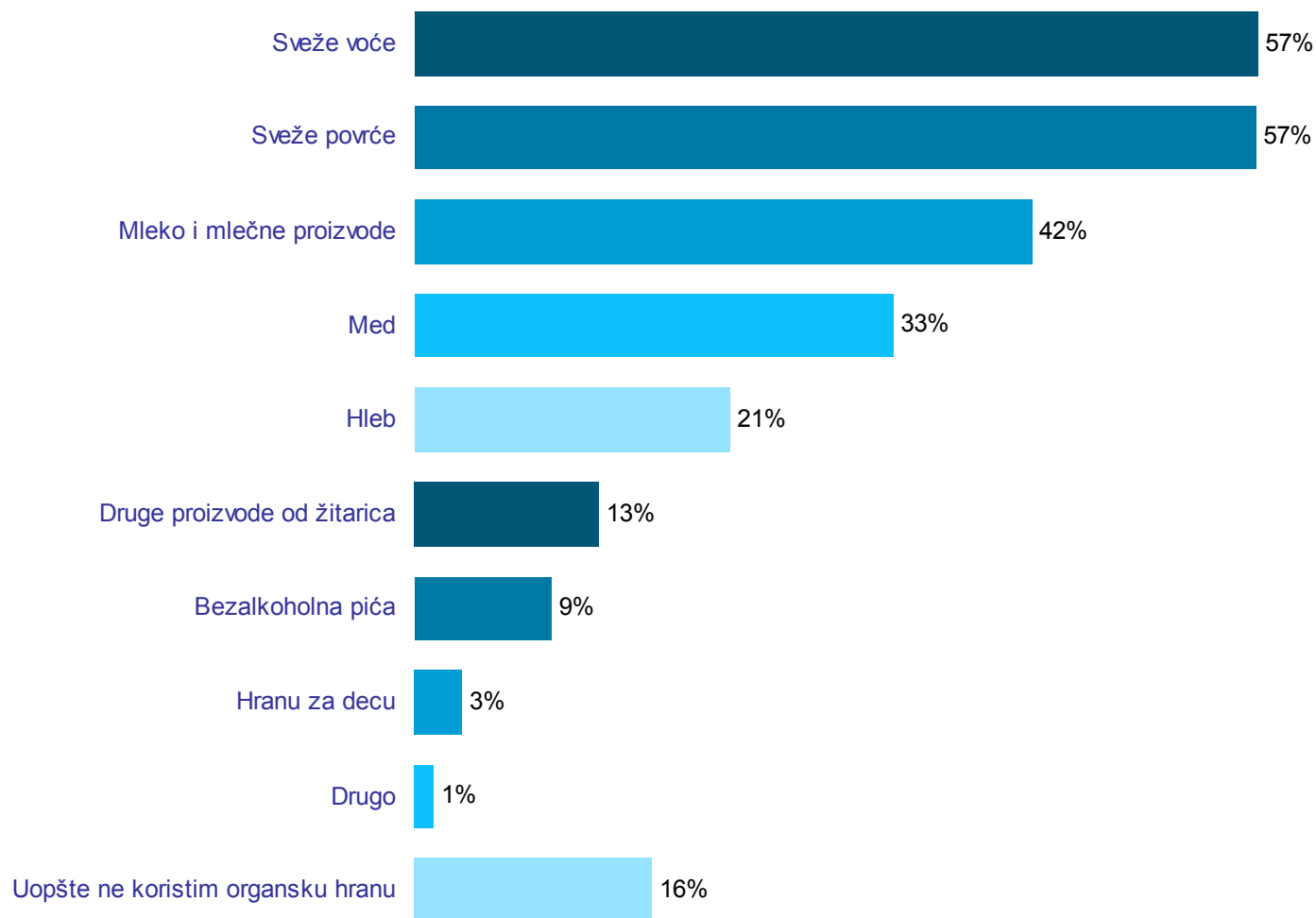
Gde najčešće kupujete organsku hranu?

Baza: Ukupna ciljna populacija

Koje vrste organske hrane najčešće konzumirate?

Dozvoljeno više odgovora; Baza: Ukupna ciljna populacija

TRADICIONALNA JELA

Pod tradicionalnim jelima podrazumevamo jela koja se spremaju i kuvaju prema starim receptima koji se prenose sa generacije na generaciju, pripremaju se sa pažnjom i na način koji spada u nacionalno nasleđe. Ova jela se pripremaju od prirodnih sastojaka i tipična su za određena mesta, regione ili zemlju.

Jedu se preko cele godine ili u određeno doba godine. Nekada se povezuju sa različitim slavljinama i posebnim prilikama. To su jela koja se kuvaju ili pripremaju ili kod svoje kuće ili u kući članova porodice i prijatelja, ali i naručuju u restoranu.

Primeri tradicionalnih jela na osnovu podataka iz kvalitativnog istraživanja:

BIH: Sarma i cicvara

Hrvatska: Sarma i grah

Crna Gora: Sarma i podvarak

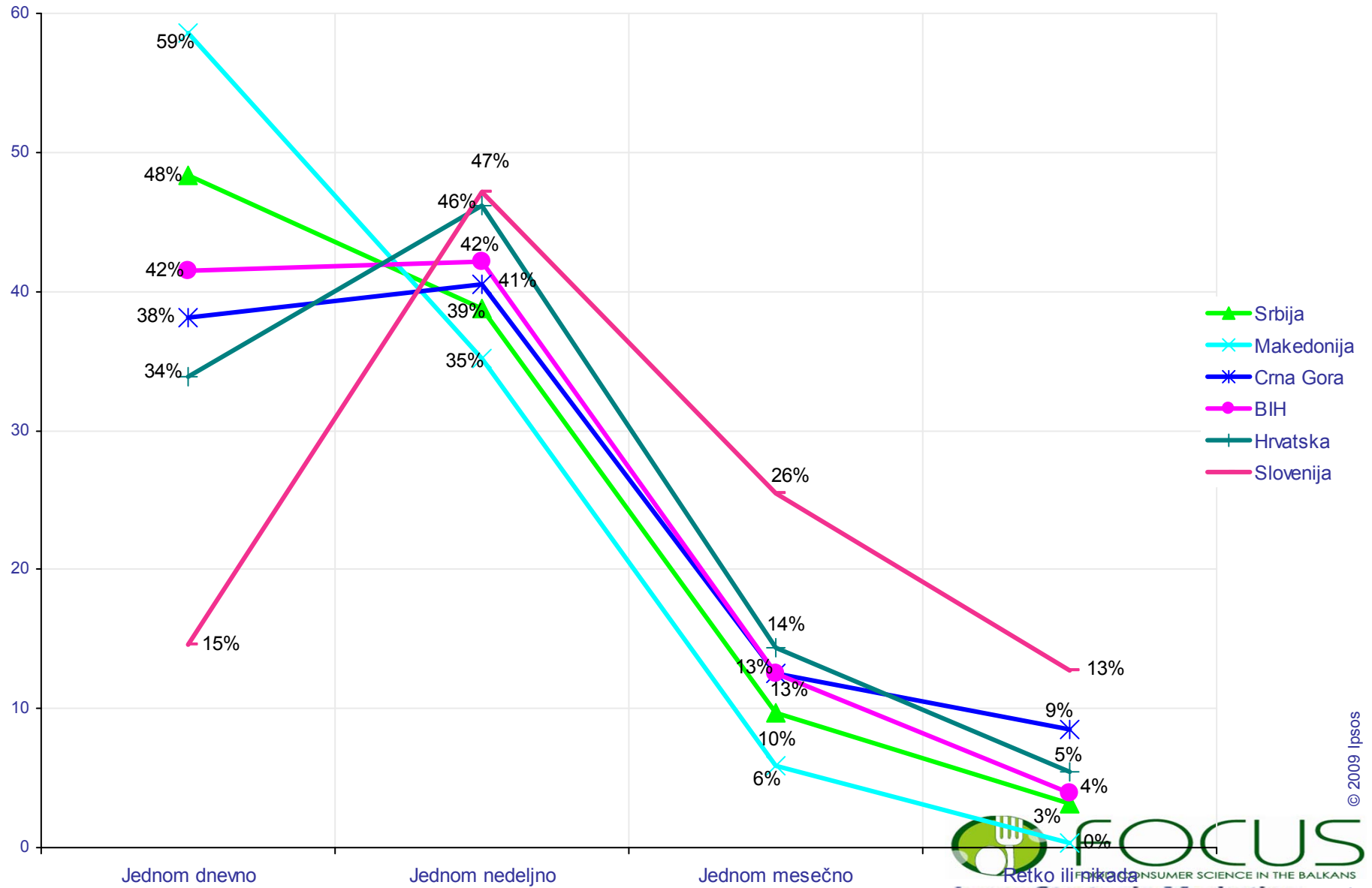
Srbija: Sarma i ćevapčići

Slovenija: Ricet i jota

Makedonija: Tavče na gravče, sarma, punjena paprika

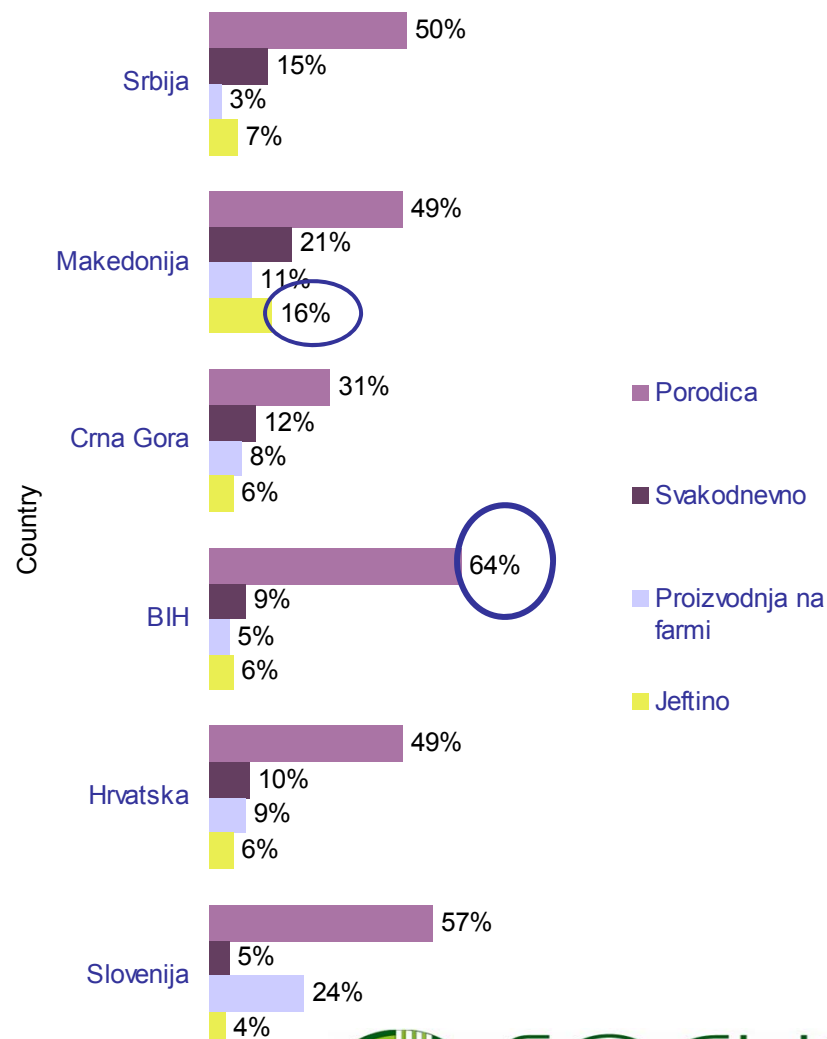
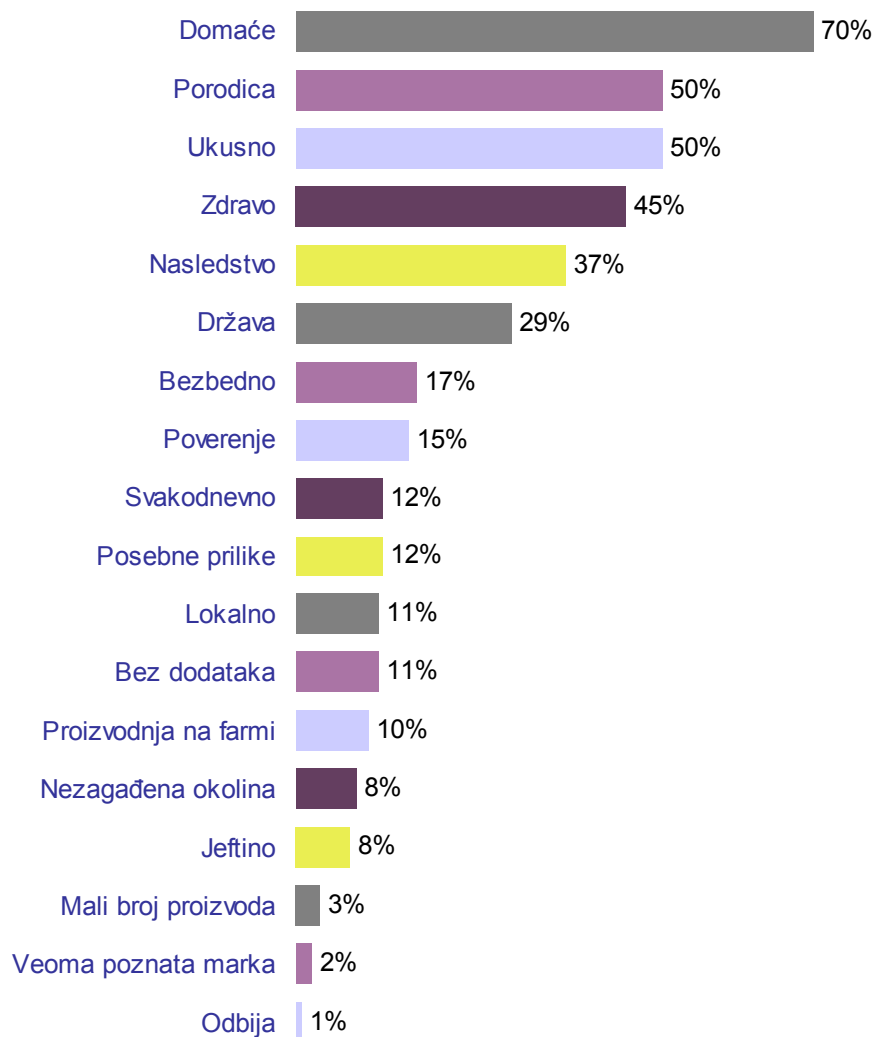
Koliko često konzumirate tradicionalna jela?-Zemlja

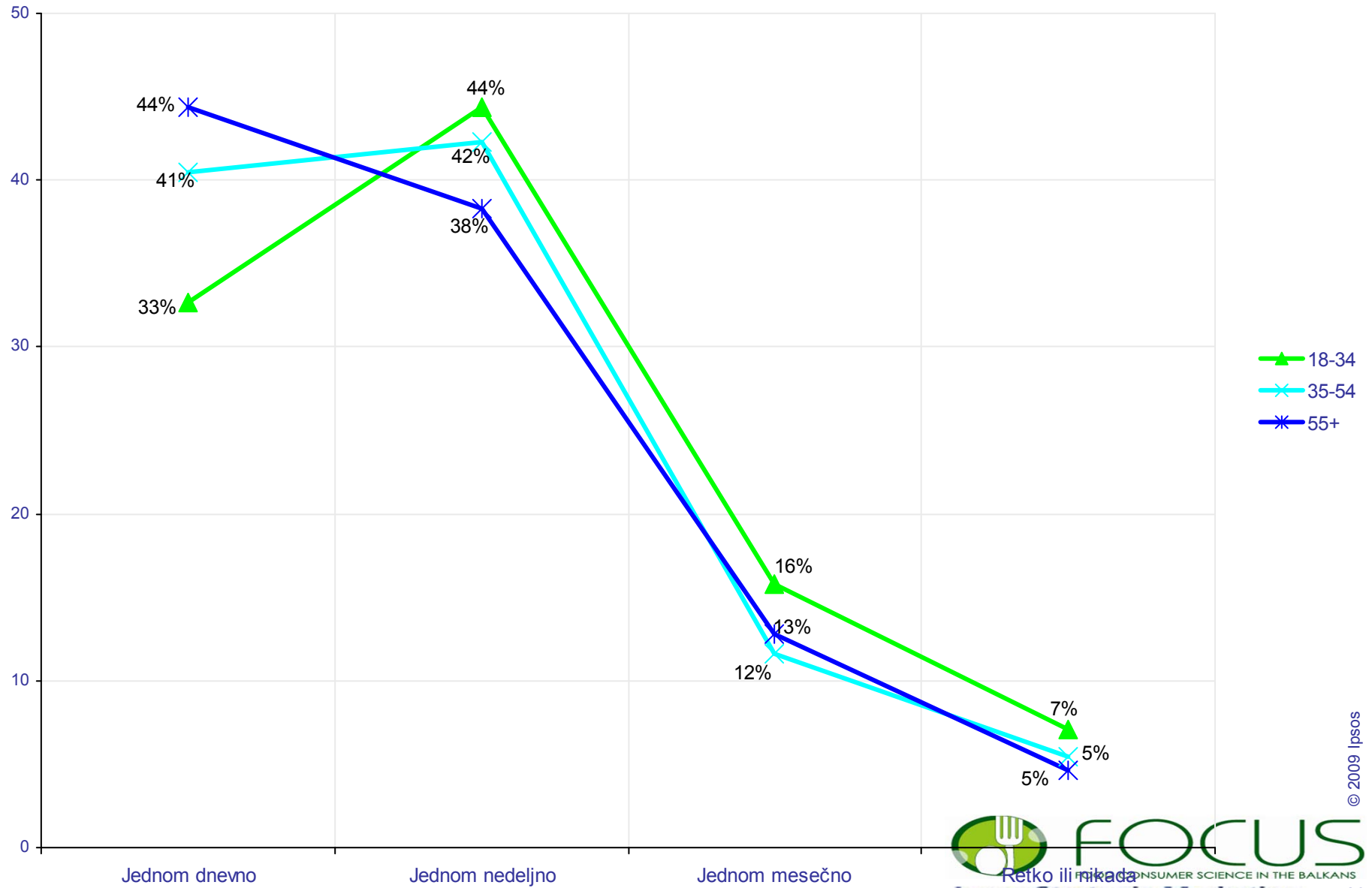

Ovde imamo spisak pojmova. Molim Vas da izdvojite 4 pojma koji su, po Vašem mišljenju, najviše povezani sa tradicionalnim jelima.

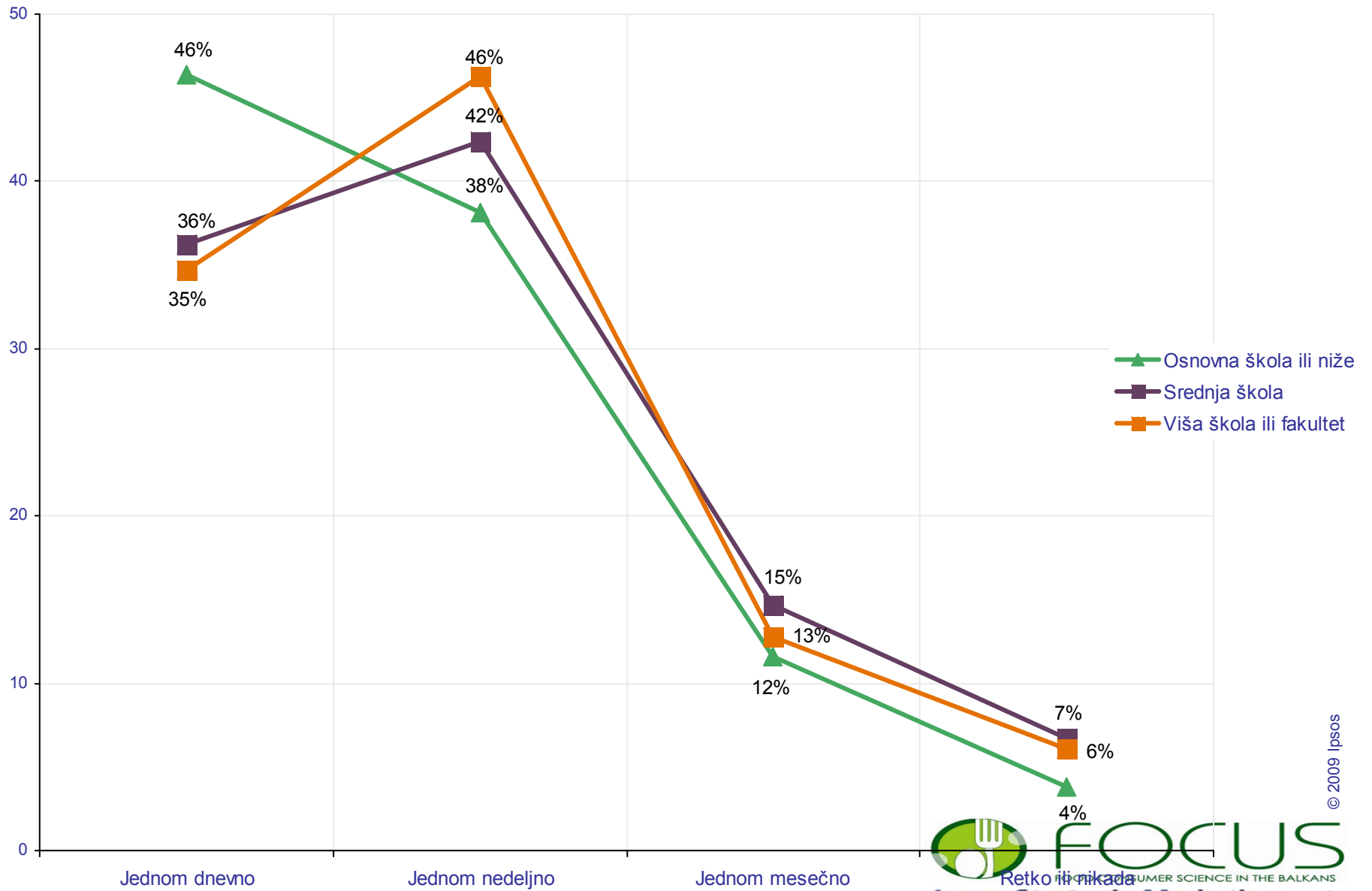
Višestruki odgovor; Baza: Ukupna ciljna populacija

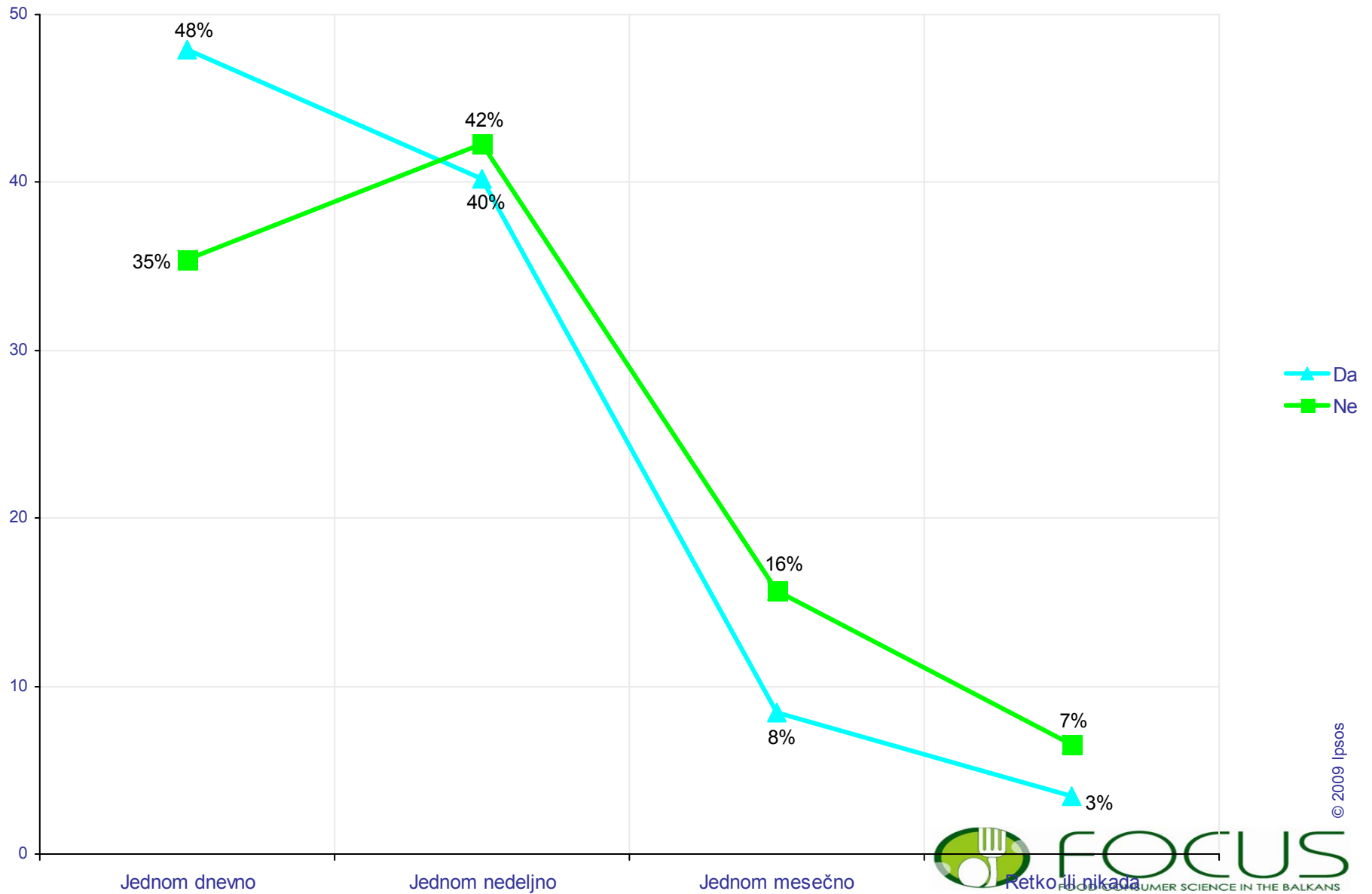
Koliko često konzumirate tradicionalna jela? - Starost

Koliko često konzumirate tradicionalna jela? - Obrazovanje

Koliko često konzumirate tradicionalna jela? poljoprivredno domaćinstvo

TVRDNJE O TRADICIONALNIM JELIMA	TACNO
Hrana sa oznakom geografskog porekla ne mora da bude u skladu sa nacionalnim propisima o higijeni	44%
Hrana sa oznakom geografskog porekla se prerađuje u navedenoj geogafskoj oblasti	71%
Nema hrane sa oznakom geografskog porekla u <zemlja>.	34%
Hrana sa oznakom geografskog porekla je uvek industrijska.	51%

ZDRAVSTVENE IZJAVE

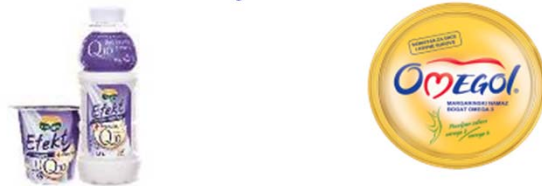
Zdravstvene izjave koje mi vidimo na pakovanjima proizvoda su izjave koje povezuju hranljive sastojke sa normalnim funkcionisanjem tela ili određenom bolešću.

Primer zdravstvene tvrdnje – *Visok sadržaj kalcijuma, Kalcijum pomaže da se razviju jake kosti. Adekvatan unos kalcijuma tokom celog života, kao deo dobro balansirane ishrane može smanjiti rizik od osteoporoze. Pogledajte sliku proizvoda sa zdravstvenim izjavama.*

Primeri proizvoda sa zdravstvenim izjavama na osnovu podataka iz kvalitativnog istraživanja:

BIH:

Hrvatska:

Crna Gora:

Srbija:

Slovenija:

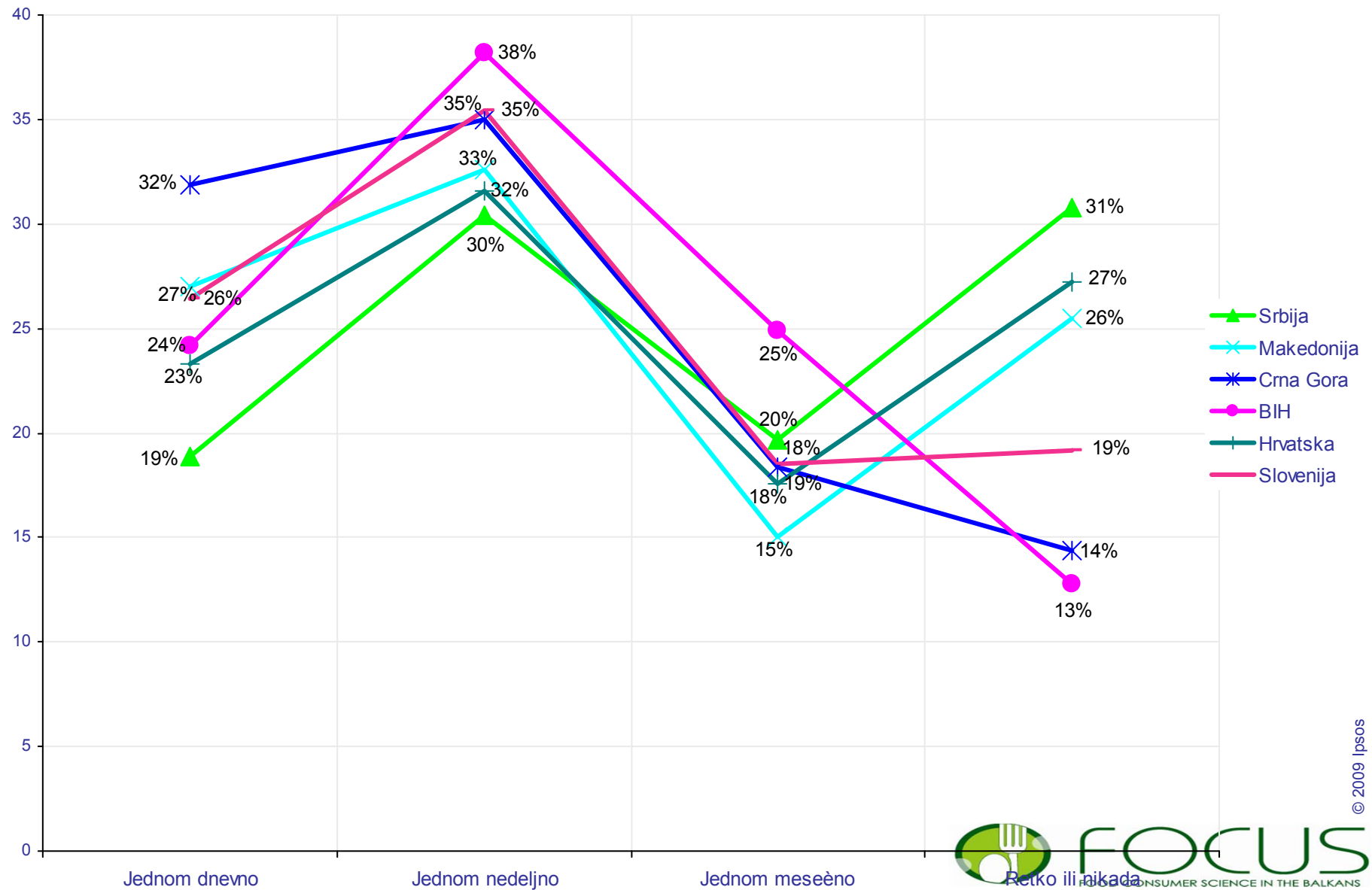

Makedonija:

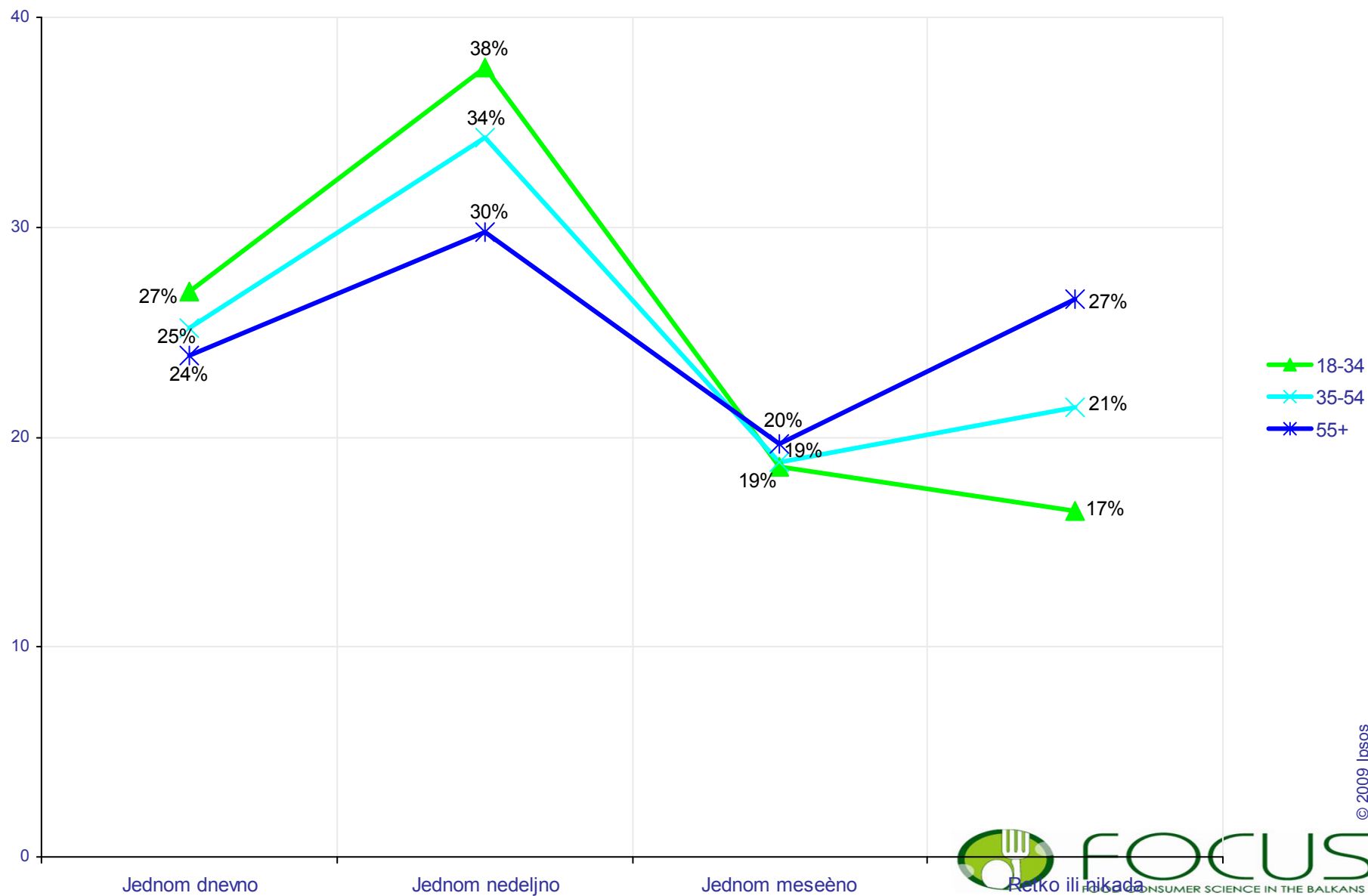

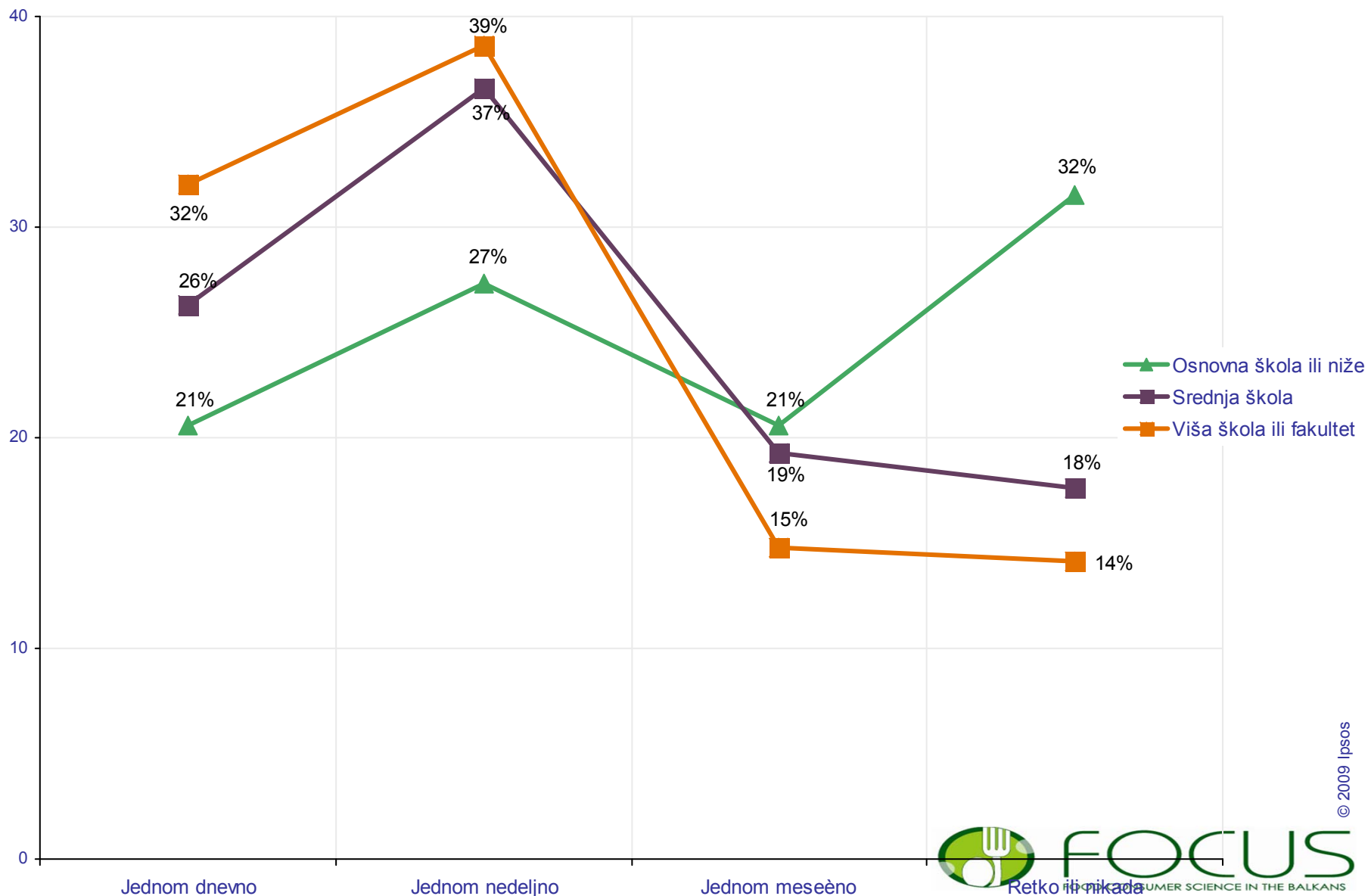
Koliko često konzumirate proizvode sa zdravstvenim izjavama?-Zemlja

Koliko često konzumirate proizvode sa zdravstvenim izjavama? - Starost

Koliko često konzumirate proizvode sa zdravstvenim izjavama? - Obrazovanje

TVRDNJE O PROIZVODIMA SA ZDRAVSTVENIM IZJAVAMA	TACNO
Vitamin A pomaže da se iskoristi kalcijum.	69%
Vitamin C je dobar protiv prehlade i u borbi protiv raka.	93%
Ugljeni hidrati se pretvaraju u šećer I hrane telo.	84%
Polinezasićene masti podižu nivo holesterola u krvi kod ljudi više nego zasićene masti.	65%
Rizik od visokog krvnog pritiska se najverovatnije može smanjiti pomoću ishrane koja sadrži manje soli.	90%

Pitanja, komentari 😊

HVALA NA PAŽNJI!

Jasna Milošević
jasna.milosevic@ipsos.com

Kvantitativno istraživanje o potrošačima